

GIOVANNI PAPINI

Historia lui Crist

— MAGII —

La câteva zile, sostră cel trei Magi, din Chaldela, are ingenuchiară înaintea lui Isus. El venia din Echbana, sau după târmurile mării Caspice, călări pe cămile, cu sacii plini atârnați de șei trecând ca pe uscat, Tigru și Euphratul, și străbătând stepele Nomazilor, care târnărea marea Moartă. O stea nouă, le arată calea spre Vâră Iudeei; stea asemănătoare cometei, care anunță din timp în timp, nașterea unui Prophet, sau moartea unui rege, Cezar.

Magii veniseră să se închine Regelui, când dete cu ochii de un prunc născut într'un staul.

Aproape cu o mie de ani înaintea lor sosise în Iudeia regină din Orient, aducând cu sine daruri, ca: aur, perle, și pietre prețioase. Aici găsi pe tron, pe cel mai mare rege care a domnit vre-odată peste poporul lui Israel, dela care învățară ceace nimeni altul nu le povese până atunci. — Magii, mai învățați însă, decât regii ezeau în acest nou născut, un prunc de câteva zile; neputincios să scoată vre-un cuvânt, sau să răspundă la ceva. Un prunc care ajuns om, va desprețui bogățiile pământesti și știința materiei. Magii, erau în Persia și Media, regii regilor; ei aduceau chiar pe stăpânitorii popoarelor. Magii, formau o casă de preoți, care aduceau ofrande; tălmăceau visurile; prevedeau evenimentele. Ei erau demnitarii spirituali. Magii, singur puteau comunica cu înțeleptul Persan, Ahura Mazda, Bunul Dumnezeu. Ei, numai preziceau viitorul. Magii cu propria lor mână scideau animalele care făceau rău oamenilor, cum sunt serpii de pildă sau insectele vătămătoare și păsările nefaste. Magii purificau sufletele și câmpiile. Dumnezeu însuși nu primea decât ofrande aduse de Magi. Regii, chiar nu declarau război, fără a avea deslegarea lor. Ei păstrau tainele pământului și ale cerului; conduceau înțreaga lor rasă, în numele religiei și al științei.

În mijlocul unui popor care trăia numai prin cele pământesti. Magii, reprezentau partea spirituală; era deci, ușor explicabil ca ei să vie să adore pe Isus. După animalele care formează natura însăși, vin păstorii care reprezintă poporul; după aceasta urmează o altă putere aceea a Magilor, care vine să ingenuche la leagănul din Bethlehem vechea casă preotească din Orient și Occident, va recunoaște astfel, și se va supune noului stăpânitor. Preoții ingenuche înaintea aceluia care va înlocui, pe cele desertăciune, prin o nouă credință acela a birii.

Magii, din Bethlehem, reprezentau vechile credințe, cunoscând astfel revelațiunea desăvârșită. Ei, aduc lui Isus, aur, pe care îl desprețuște, aceasta în scopul de a ajuta pe călătorii lipsiți de mijloace cu daruri, dând în aceasta, ascultare cuvântului din evanghelie, care spune: „Vinde ce ai; și dă săracilor”.

Magii nu aduc tămăia pentru a arisi staulul, ci pentru motivul că dispărând cu timpul credințele lor, orice desertăciune și reminiscențe din trecut, nu vor mai fi de tea aici un folos pentru templele lor.

Ei, aduc plante mirositoare cu care se îmbalsamează mortii, în credința ce aveau că Fiul Domnului, va muri și el, și că Maria Fecioara, atât de fericită și surăzătoare, va îmbalsama ea însăși corpul Fiului său. Magii pe cât erau de mari, de învățați și precizători, îmbrăcați în frumoasele lor mantii, totuși ingenuche și ei pe așternutul de paie și se dăruiesc, în semn de supunere celor pământesti.

De aci înainte Isus, obține toate demnitățile spirituale la care el avea dreptul. Cu plecarea Magilor, încep și persecuțiunile contra lui: din partea celor care îl urăsc, și din vor ură până la moartea sa.

„PATERNITATEA”

După cum natura, dă soarele ca să lumineze pe cei și pe cei răi, spicul de grâu care crește și se coace ntru păgâni și pentru Eblor, stelele care strălucesc pe chisoarea sclavilor și pe coliba păstorilor, via care proce vinul pentru masa tinerilor căsătorii, și exaltarea rîminalilor, păsările cerului, care în plină libertate, își dăseș ușor hrana lor, vulpea care își ascunde prada sa, și florile câmpurilor mai înflorite, decât regii, cu tot luxul lor, tot astfel și Isus, găsește confirmarea pe pământ, a adevărului etern, că Dumnezeu, nu este Atotputernicul acela care cântărește binele, nici crudul Iehova, care ur-mărește exterminarea vrășmașilor, și nici Monarhul, care voeste să fie servit de satorni săi, de bună origină, executând cu strictete ceremoniile religioase, în reședințele sale regale, ca într'un templu.

Isus, știa că este fiul; și că Dumnezeu este tatăl. Părintele tuturor și nu numai al poporului lui Abraham. Dragostea soțului este mare, egoistă și voluptuoasă; a fra telui este adesea plină de invidie; aceea a fiului, este sădădă de răzvrătire; a amicului este coruptă de intrigi și în sfârșit dragostea stăpânului, este de o exagerată bună vointă.

Nu mai dragostea de părinte, pentru copilul său, este dragostea desăvârșită, desinteresată și inocentă. Tatăl, face pentru copilul său, ceace n'ar face pentru altul. Copilul este opera lui, carne din carnea sa, os din oasele sale. O parte din el însuși, care crește pe lângă el și cu el. Este ceva desăvârșit; este o legătură, o completare a ființei sale. Bătrânul se recunoaște prin copilul său, și se bucură. Cine trăește se jertfește pentru acela care are drept la viață. Tatăl trăește pentru fiul său, și se bucură în sine însuși, cu admirație. Gândindu-se la proenitura sa, se gândeste la sine, care este creatorul. Acest fiu născut de el, într'un moment de voluptate, alături de femeia aleasă de el dintre toate femeile. Din această femeie care în dureri divine, îi naște pruncul, pentru care mama sa a vărsat lacrimi și suferit dureri de moarte. El a văzut crescând copilul alături; i-a încălzit micuțele sale mâini între ale sale; i-a auzit primul său cuvânt. O minune eternă, care se repetă dela începutul lumii. A văzut făcând primii săi pași, pe acest prunc, născut de el însuși, și des-voltându-se pe nesimțite, cu un suflet nou; cu un suflet omenesc.

Singura comoară pe care nimeni n'o poate înlocui. Tatăl a întrezărit pe figura copilului său, trăsăturile figurii sale, și ale femeii din care s'a născut, acest fruct comun; această una și aceeași ființă.

În fața acestei noi creaturi, care este opera sa, tatăl se simte zămisitorul fiului său, se consideră ca un atotputernic; ca un binefăcător și fericit. Fiul așteaptă totul

dela părintele său. El, are credință și siguranță. Tatăl știe de asemenea, că trebuie să trăiască, să suferă și să muncească pentru copilul său. El, este pentru fiul său Dumnezeu pământesc; iar copilul pentru părintele său, este un semizeu.

Viața dintre frați; interesul și rivalitatea dintre amici; dorința de a iubi a amantului; devotamentul simțit al servitorului; nu sunt nimic pe lângă dragostea părintească.

Nu mai aceasta merită denumirea de amor desăvârșit și purificat. Aceasta este bucuria, de a se devota pentru binele altuia.

Ideia unui Dumnezeu tatăl, este una din cele mai mari preziceri ale lui Christ; această idee consolatoare, că Dumnezeu este tatăl, care ne iubește, nu însă, cum regii iubesc pe sclavii lor.

Dumnezeu tatăl împarte la toți pâinea de toate zilele. El primește pe toți la dansul, cu toată inima și chiar pe accia care, deși mai aproape de el, totuși au păcătuit. Această idee, va fi legătura dintre vechiul și noul Testament, și pe care Isus, a luat-o din însuși omenirea.

Că, Fiul lui Dumnezeu, unul și același cu tatăl, Isus avea deja simțul acestei Paternități, aba întrezărită de cei mai luminați profeți, Idei care în timpul veacurilor, a evoluat în toată omenirea.

Crăciunul meu

(În spitalul „... din Paris 1912)

*În noaptea de Crăciun
Se aprindeau lumânări pe braz
Și pe bulevarde
Roia mulțimea, ducând credința 'n azi.
Plăcarde
Chemau la matineuri
Pe scheiuri
Vedeau cum arde
Speranța 'n mîile de felinare
Pretutindeni larmă și tiniste mare,
Din prăvălii pătrundea miros de iudră
Și înaintea ușilor de restaurant
Stăteau trăsuri galante
Și oamenii mii și mii
Și tot mai vii.*

*În noaptea de Crăciun
Pe mine m-au cules de pe stradă
Ca pe-un copil ce nu știa să cadă...
Și m-au pus pe targă.
Și simteam trăsura cum aleargă
Peste țări și mări, naștere și moarte,
Alegam prin luminoasa noapte...
Miros de cântec și de lapte,
Urniua roțile grele de soarte,
Unde vesnicia și tipărea jurnalul
Mă purta țarga și calul,
Și străluceau nainte-mi ochii...
Era doctorul care fluera ară
Din Wagner...*

*În noaptea de Crăciun
S'a deschis poarta de spital
Și m-a legat cu lanțuri chinul
În zadar purtam pe buze vinul
Sărutării iubitei mele,
De-asupra mea stele, stele, stele,
Un țâră înfinit pe care-l intrădețea vântul
Și poate plângeam și eu cu dansul.*

*Călugăria din Alpi ori din Bordeaux...
Spunând sub scutite mereu: o, o, o...
Pipându-mi pulsul, cu sânge fierbinte,
Simțise că inima nu minte
Și ce spune: o doare.
Mi-a dat să miros o floare,
Pe trântă mi-a alunecat mîna și hîna,
Știa femeia sfîntă că nu sunt de vină,
Parisul a fost prea tare și m'a îngenuchilat,
Mi-a cântat în urechi cântecul de palat
Cu reci de porți și sute de morți și mii de visuri
Parisul celor mii de Parisuri...*

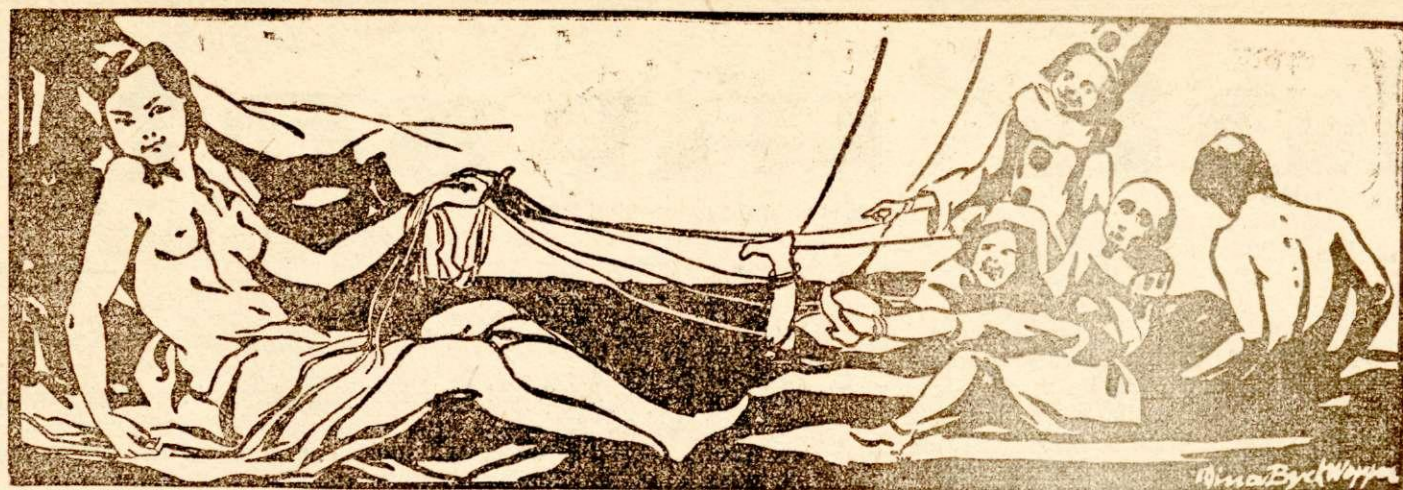
*...Crăciunul meu... Și buzele-mi însetate
Sopteau: mamă... frate... soră...
Doină... Ardeai... horă...
Nuntă... Arghir și Ileana...
Polana...
Cuvintele mele se ridicau tăcute
Cum se ridică faptele făcute
Din întunerecul uitării...*

*Sanau fluerele locomotivelor gării
Stăntului Lazar.
Și auzeam cum în bazor
Se lăsuau cortinele de vitrină.*

*Alături un cântec de violină
Lăuda nașterea lui Isus
Iar în camera de sus
Auzeam cum tusește cineva și suspiră
Miros de eter și de morfină.
Și a călugăritei mîna hîna
Îmi întindea un cruciț de argint.
De ce să mint?
Am sărutat crucea de multe, multe ori,
Ce par că m-aș fi culunat în labirint,
Și am simțit viața încurajatoare în mîna de remee,
În temniță închisul care a găsit o chee...*

*S'în zori... când toate s'au potolit și au început să doarmă...
Pe mine m-au dus pe masă.
De masă m-au legat,
Un dureros miros, crierul, simțeam că-mi starmă,
Și trupul, asemeni cu al lui Hristos, mira sângerat.
Cuțitele m-au tăiat.
...Crăciunul meu, Crăciunul meu!
Parisul mi l-a colindat...*

EMIL ISAC

UZURPATORUL

(Feciorul lui Nenea Tache Vameșul)

În uliță tipă o palată și în cuția ei cu muzică, fluera păpușile circulul, vestindu-și plecarea pe alte meleaguri. Atunci treceam la pușculiță. Tărtăcuța de pământ, cu suvita ei de spărtură prin care fulgera arama gologanilor, se înălța plină, în dreptul sprâncenelor. O custure se prelingea în deschizătură și pe rugina ei, aluneca ban cu ban, „FRANCUL” adunat din talnii „rămasului de prânz” sau din bruma „sorcovitului”, pentru un loc în hruba ursurză a galeriei vestitului „Circ Schuman”, BECHETOWN, MAURICIU, GANIVETT, NANACUSA, NEWSY RUSOTIN LUIGI FERETTI și maleabilul ADOLF, adunați din unghiurile prea luminatului occident sub cupola cu mirosul ei particular de grajd artistic, pluşat sever, mi-au exaltat și aci ca și pe maidanul djalapului năzuințele artei cu manifestarea irivolă a gimnasticilor și a gimnasticeii îm-mănușate. Un camerier cu fracul roșu impecabil ale cărui pulpana porneau suplu din inema a două șiraguri de brandenburguri de aur, pentru a se încolăci felin, pe extremitățile dolofane ale unor pulpe hrănite cu „schindui” și „slană” și cari se asfixiau în tricoul ivoir scurs rigid și sobru în carabimii lăcuții ai cismelor, răsfrânți în două re-veuri de cauciu alb, căica nemilos peste desenurile fanta-tic ticluite în nisipul argăsit, pentru a plimba de la bec la bec, o prăjină luminoasă, cu care da foc circuitul. O ploae de scântei, cernită din crăcile lămpilor, presăra pe rumegușul de jos, șuvițe diamantate de lumină. În pod, într-o ladă, din care se iveau licioase și nerăbdătoare, pă-niile tromboanelor și bastonul comandantului, muzica, vărsa printre luminele trapezilor nichelate, uvertura ei tăioasă și asurzitoare. Într'o gaură a parterului, se iveau ca din pământ, tichia albă a unui clown măzgălit până în urechi, aducând în ochii lui încercuții de văpșele și insomnie, mul-tumirea unei săli pline. Un altul, mai încondeiat, țâșnea din-tr'o altă subterană, lărgindu-și a multumire buzunarele șal-varilor de atlas portocaliu spre public, trimțând galerici, zămbete fardate. Apoi amândoi pierceau în ascunzătoarea lor neagră. Un clopoțel suspina prelung dupe o perdea grea de plus trimțându-și chemarea pițigăiată prin grajduri și cabine. În lada orchestrei se infiripa un vals. O amazoană, sugrumată într'o jachetă străpunsă de sănii care se asfixiau în dosul căptușelilor de pret, și peste care tra-versa searpele de unși șirag de nasturi deși, des-pica în două perdeaua cea grea, scrutând mulțimea de jos în sus, prin lornionul de baga care îi așeza pe dată în figură, gravitatea unei marchize căzute, lovindu-și semni-ficativ cu capsula cravasei de argint, carabumul lăcut al cismel. Un „August-prostu”, cu mâinele vârâte în buzuna-rele unui veston ale cărui clape treceau de genuchi își fră-mânta vertebrele în nisip. Un armăsar enorm, alb, cu nă-rile, irisul și copitele albe, sforăia pregătit la intrare, cu un pat încărcat de firețuri, peste șalele-i imense. O spu-ză de cofiri de pene fulgerau prin deschizătura perdelei, în capetele altor cai. Din tavan, se rostogoleau picuri grele de apă, cari se spărgeau de balustrade, improscând cu apa lor fierbinte, florile din pălăriile cucoanelor și șbărind pâr-ul de pe jobenele domnilor. Bastonul dirigențului din ladă, se înălța pentru a treia oară și cele două tălpice grele care închideau arena la intrarea comediantilor, se desfă-ceau în lături, făcând loc unui pluton de lachei aurii. În colțul meu umil, sus, între două gemulete ale tavanului care îmi îndesa căciula pe urechi, și prin cercevele cărora se strecura răcoarea întremătoare de afară, vârit până în gât între paltoanele îngheșuite ale „spectatorilor”, având sub ochi panorama amețitoare și fascinantă a multîmii colo-rată de podoabele pălărilor, fardurile doamnelor și lumi-nile inpurpate ale circuitului, bucuria se primenea în delir. Tălpicele se îmbucau la loc, sub acoperământul plusului și garda înmănușată a lacheilor care le despicasă, se în-sira solemn pe bordul lor. În mijlocul manejiului, Schu-man sugrumat în frac, pudrat și congestionat până în lobii urechilor, chema caii pe nume. O cărare impecabilă, des-picând în două inelele de aur ale părului călcat cu fierul, se adăncea până în ceața plină cu sânge, pierzându-se în albeata gulerului turnat în portelan. Jos, în nisip, scăpărau bolzii argintii ai ghetelor, pe ogînda cărora se revărsa au-rul lampasului. Un bicu se înălța hotărît pe zmântăna mă-nașilor, tremurându-și sfărucul de mătase, de-asupra pam-panoanelor celor douăsprezece perechi de troteuri injectați, cari își mușcua zăbalele de mândrie și oftau sub greutatea găteliilor de pret, aprinzându-le roșul din nări. Aci s'a în-firipat mirajul circuitului, din betia asta de culori, vâpăi și ghiduşii, plecând din ogînzile pe care lumina de sus, le a-zeau pe lutrul celor douăzeci și patru de ductpali focosi și care se potolă abia în desprimăvărarea târzie de după k rnilde de pomina, când toate podoabele, comediantii și ar-măsarii se îngrămădeau la loc, în vagonetele de din dosul hardghicel, pentru a-și duce falma sub alte orizonturi.

„Circuit Crăciunului!”
Vacanța, colindele și tot farmecul exuberant al feriei. „răiau în expansiunea unei Miercuri sau Sâmbete-seara, când așful anunta, între două măști spintecate dela o ure-che la alta, de un răs nesățios „costume și harnasamente de gală”. Prin caleidoscopul lui vrăjit, se scurgea tot ce putea făgădui mai aprins, o adolescență vitregă, în care, un salt mortal de-al lui Oscar Lee, îmi slea extazul ne o-braz, o jongleurie de a lui Franzini îmi aducea în'ma la gură, ori vre-o scamatorie de-a ilariantului Coco, mă de-părta enorm de „temele și versimile” neisprăvite! A plecat circuit lui Schuman. Vagonetele vizătoare, de din dosul lui, cu perdele triste de doc, nu și-au mai arătat cosurile lor umile, cu cel dintâi fulg de zăpadă. Pantomimele au amuțit cu adevărat și rozetele din fruntea cailor au apus. Pe pla-carda unui buchet de felinare, a rămas să-l nemurească faima îmblânzitoare de lei Lona Barizon. Grilajul și-a adunat verzele groaie, în smocul unui lant și sus pe frontispiciul lui măhnit, slovele de ipso ale vestitului Schu-man s'au firimitit în lumina primăverilor. În bălătură au

răsărit flori sălbatice și porumbeli lui „Miss Levandow schy”, „amanetali” în țară, le ciugulesc semintele căzute. Mai departe, undeva, printre clăile de bălegar, se aud inju-răturile goliarilor. Umbrela enormă cu care „omul searpe” se cobora din creșii tavanului în „cercul sub apă” doarme cu firele în sus, într'un furgon sequestrat pentru patentă.

Și, într'un colț al bălăturii, dincolo de poteca „lesiră dela galerie”, după gabrioleta catifelată a elefantului „Baba”, printre requizitele frante cari amintesc glorii și mai frante, o umbră se suie pe cadatră și cu ea și o trestia de mare, înmărând capetele din bănci.

Și, în răfuală „socolilor” de după sărbători, printre spectrele oamenilor de zăpadă prăbușiți în moină, a vâr-tejului „băieți divizi” topită în razele „Jasatului de sec de postul Paștelui” și a circuitului apus pe maidanul „Șinților Apostoli”, Domnul Florian „uzurpatorul” beatitudinii va-canțelor, înăbușe, cu catalogul lui calic și mincinos, aminti-rea faimosului „Schuman” și a circuitului copilăriei!

SĂRMANUL KLOPSTOCK

Din „Omul și viața”

de Mircea Gheorghiu

Rondeleul orasului sub lună

*Adoarme orașul sub lună,
Orașul de muncă trudit;
Din palidul tor înfinit
Cad palide stele într'una.*

*Ispitele serii-au sărsit,
Albaste tăceri se adună;
Adoarme orașul sub lună
Orașul de muncă trudit.*

*Mai chinuie-a cobzei lui strună
Un biet lăutar rădăci;
Pe ce țărniuri a poposit
Sforțarea spre-o viață mai bună...
Orașul adoarme sub lună.*

Rondeleul tristetilor țărzii

*Visări adânci, tristeți țărzii,
Ce vreți cu sufletul meu, azi?
De ce, atel și pal nomaz,
În ochi cu reci melancolii.*

*Pășli prin mine în extaz?
În voi, totii morții mei sunt vii;
Visări adânci, tristeți țărzii,
Ce vreți cu sufletul meu azi?*

*Ți-one blânde, cenșii,
Lin, gându-mi lenes ca un laz
Răstrânge-al vostru hăd obraz
Și are 'ntorârî pusii,
Visări adânci, tristeți țărzii...*

Rondeleul stelelor căzătoare

*Lumina ce atî picurat
Vol, căzătoare stele 'n mine
Când ochii voștri de rubine
În înfinit au lacrimat.*

*O port în visele serine
Și 'n dorul meu înrăpat,
Lumina ce atî picurat
Vol, căzătoare stele, 'n mină.*

*De-mi este visul arinat,
Îi da nuante purpurine;
Iar dorului adânc din mine
Reflex de înfinit brăzdat,
Lumina ce atî picurat...*

Cântec

*De cu seară, la fereastră
Eu te-am așteptat, iubita
Licăreau în mii de stele
Mii de doruri și ispite*

*Fălfăiau în miez de noapte
Sub fereastră-atâția fluturi,
Fălfăiau atâtea șoapte,
Calde mângâeri, săruturi...*

*Iar apoi, în zorii zilei,
Printre nori trandafirii
Licăreau în mii de stele
Calde lacrimi, mii și mii.*

*Și astfel, în nopți senine
Mor în suflet mii de vise,
La ferestrele deschise
Pentru cel ce nu mai vine.*

E. MARGHIT